

मुंबई विद्यापीठ

संचालक, परीक्षा व मूल्यमापन मंडळ
एम.जे.फुले भवन विद्यानगरी,
कलीना, सांताक्रुझ (प.)
मुंबई - ४०००९८

जा.क्र.:संपवमूमं/२०२०-२१/४

दिनांक : २२ मे, २०२०

परिपत्रक

उन्हाळी परीक्षा २०२० मधील अंतिम सत्र / वर्ष वगळून इतर परीक्षांच्या निकालाच्या कार्यवाही संदर्भात..

विद्यापीठ अनुदान आयोगाची मार्गदर्शिका व शिक्षण संचालक (उच्च शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य पुणे-१ यांचे पत्र क्र.युएनआय/२०२०/बैठक/विशि-१/४१३१ A, दिनांक ०८ मे, २०२० तसेच मुंबई विद्यापीठ परिपत्रक क्र. जा.क्र.:संपवमूमं/२०२०-२१/१, दि.१८ मे, २०२० नुसार विद्यापीठाच्या विविध शैक्षणिक विभागांचे संचालक / प्रमुख, संलग्नीत / संचलीत महाविद्यालयांचे प्राचार्य, मान्यता प्राप्त संस्थांचे संचालक / प्रमुख, दूर व मुक्त अध्ययन संस्थेचे संचालक, विद्यापीठाच्या रत्नागिरी व ठाणे उपपरिसरांचे समन्वयक व सहायक कुलसचिव यांना या परिपत्रकाद्वारे उन्हाळी परीक्षा २०२० मधील अंतिम सत्र / वर्ष वगळून इतर परीक्षांच्या निकालाच्या कार्यवाही करण्याबाबत परीक्षा व मूल्यमापन मंडळ, मुंबई विद्यापीठ यांनी दि.२१/०५/२०२० रोजी Online झालेल्या सभेत घेतलेल्या निर्णयानुसार शैक्षणिक वर्ष २०१९-२० मध्ये प्रवेशित असलेल्या सम सत्राच्या (सत्र २, ४, ६ ८) अंतिम वर्ष वगळून विद्यार्थ्यांच्या परीक्षा न घेता ५०% अंतर्गत गुण व ५०% त्याच वर्षातील मागील विषम सत्राचा (१, ३, ५ ७) गुणांच्या आधारावर निकाल लावण्याची कार्यप्रणाली खालील प्रमाणे :-

- १) ज्या नियमित विद्यार्थ्यांच्या सत्र २, ४, ६ इ. अंतर्गत गुणांच्या परीक्षा राहिल्या असल्यास त्या Online पध्दतीने, लघु प्रबंध सादर करून, दूरध्वनीद्वारे मौखिक परीक्षा घेवून किंवा सादरीकरण करण्यास सांगून, निरंतर मूल्यमापन इत्यादी सोईस्कर पध्दतीचा अवलंब करून पूर्ण करण्यात याव्यात.
- २) मागील सत्राचे सरासरी गुण काढण्यासाठी विद्यार्थ्यांच्या सर्व विषयांचे गुण ग्राह्य धरावेत. यात नापास किंवा पास सर्व विषयांच्या (Theory, Practical, Oral, Term work) गुणांची बेरीज घेवून त्यानुसार त्याचे ५० गुणांमध्ये रुपांतर करण्यात यावे. यात विषम सत्राच्या परीक्षेतील एखाद्या विषयास पुर्नमूल्यांकनाच्या गुणात बदल झाले असतील तर पुर्नमूल्यांकनाचे गुण ग्राह्य धरण्यात यावेत.

- ३) ज्या अभ्यासक्रमाच्या सत्र परीक्षांना अंतर्गत गुणांची पध्दत नसेल अशा अभ्यासक्रमामध्ये शैक्षणिक वर्ष २०१९-२० या वर्षातील प्रवेशित विद्यार्थ्यांच्या विषम सत्रातील विषयांचे गुण सम सत्रातील विषयांना देण्यात यावेत. उदा. सत्र-२ साठी सत्र-१ चे गुण, सत्र-४ साठी सत्र-३ चे गुण इत्यादी. यात विषम सत्रातील विषयांचे गुण सम सत्रातील कुठल्या विषयास द्यावेत, यासाठी -

एफ.वाय. व एस.वाय.बी.ए.साठी प्रपत्र -१ चे अवलोकन करावे.

एफ.वाय. व एस.वाय.बी.कॉम.साठी प्रपत्र -२ चे अवलोकन करावे,

एफ.वाय. व एस.वाय.बी.एस्सी. साठी प्रपत्र -३ चे अवलोकन करावे.

(प्रपत्रातील रकाना अ मधील विषया समोर रकाना ब मध्ये दाखविण्यात आलेल्या विषयांचे गुण द्यावेत.)

Foundation course या विषयात अंतर्गत गुण सम सत्रात उपलब्ध असतील तर ते सम सत्रातील घ्यावेत व ७५ पैकी असलेले बहिःस्थ गुण मागील सत्रातील (विषम) घ्यावेत. अंतर्गत २५ गुण हे सम सत्रातील उपलब्ध नसल्यास ते सुध्दा मागील सत्रातील (विषम) घ्यावेत.

- ४) तीन वर्षीय एलएल.बी. यातील द्वितीय वर्ष एलएल.बी. व पाच वर्षीय बी.एल.एस. मधील द्वितीय, तृतीय व चतुर्थ वर्षांच्या (शैक्षणिक वर्ष २०१९-२० मधील प्रवेशित विद्यार्थी) निकालासाठी त्या-त्या वर्षातील विषम सत्राचे विषयांच्या गुणांचे सरासरी गुण काढून ते गुण सम सत्राच्या सर्व विषयांना देण्यात यावेत.

उदा. सत्र-२ च्या परीक्षेसाठी सत्र-१ (ऑक्टोबर, २०१९ मधील परीक्षेतील) गुणांच्या सरासरीने गुण देण्यात यावेत.

- ५) ज्या अभ्यासक्रमाच्या सत्र परीक्षांना अंतर्गत गुणांची पध्दत असेल त्यासाठी -खालील प्रमाणे सन २०१९-२० मध्ये प्रवेशित विद्यार्थ्यांसाठीच वापर करावा.

पर्याय-१ : ज्या अभ्यासक्रमास सत्र परीक्षेस अंतर्गत (Internal) २५ गुण व बहिःस्थ परीक्षेस (External) ७५ गुण असतील

उदा. : सत्र-१ मागील परीक्षेतील गुण (ऑक्टोबर २०१९) हे खालील तक्त्यात दर्शविल्याप्रमाणे असतील

विषय	अंतर्गत गुण २५ पैकी (Internal)	बहिःस्थ गुण ७५ पैकी (External)	एकूण गुण १०० पैकी
विषय क्र.१	१७	५५	७२
विषय क्र.२	२०	१५	३५
विषय क्र.३	२२	५०	७२
विषय क्र.४	२३	५४	७७
विषय क्र.५	२०	५१	७१

वरील विषयांच्या गुणांची एकत्रित बेरीज ३२७ असून सदरचे गुण हे ५०० पैकी आहेत. सदर गुणांचे १०० गुणांत रूपांतर केले असता, ते ६५ (पूर्णाकात रूपांतर केल्यानंतर) येतात, त्यामुळे पुढील सत्रासाठी ५०% गुण देण्यासाठी ५० पैकी ३३ (पूर्णाकात रूपांतर केल्यानंतर) गुण ग्राह्य धरण्यात यावेत.

सत्र-२ परीक्षेतील गुण (एप्रिल,२०२०) हे खालील तक्त्यात दर्शविल्याप्रमाणे तयार होतील.

विषय	अंतर्गत गुण २५ पैकी (Internal)	बहिःस्थ गुण ७५ पैकी (External)	एकूण गुण १०० पैकी
		२५+५०	
विषय क्र.१	२१	२१+३३=५४	७५
विषय क्र.२	२३	२३+३३=५६	७९
विषय क्र.३	१९	१९+३३=५२	७१
विषय क्र.४	१८	१८+३३=५१	६९
विषय क्र.५	२४	२४+३३=५७	८१

वरील तक्त्यात २५ पैकी अंतर्गत गुण हे सत्र-२ मधील अंतर्गत गुण आहेत. ७५ पैकी गुण तयार करतांना २५ पैकी सत्र-२ मधील अंतर्गत असलेले गुण व ५०% मागील सत्रातील गुण ३३ हे घेवून तयार करण्यात आलेले आहेत व अंतर्गत व बहिःस्थ (२५+७५) यांच्या गुणांची बेरीज एकूण गुण १०० पैकी दर्शविण्यात आलेले आहेत.

पर्याय-२ : ज्या अभ्यासक्रमास सत्र परीक्षेस अंतर्गत (Internal) २० गुण व बहिःस्थ परीक्षेस (External) ८० गुण असतील.

उदा. : सत्र-१ मागील परीक्षेतील गुण (ऑक्टोबर २०१९) हे खालील तक्त्यात दर्शविल्याप्रमाणे असतील

विषय	अंतर्गत गुण २० पैकी (Internal)	बहिःस्थ गुण ८० पैकी (External)	एकूण गुण १०० पैकी
विषय क्र.१	१७	५५	७२
विषय क्र.२	१५	५०	६५
विषय क्र.३	१६	५०	६६
विषय क्र.४	१७	५४	७१
विषय क्र.५	२०	५१	७१

वरील विषयांच्या गुणांची एकत्रित बेरीज ३४५ असून सदरचे गुण हे ५०० पैकी आहेत. सदर गुणांचे १०० गुणांत रुपांतर केले असता, ते ६९ येतात, त्यामुळे पुढील सत्रासाठी ५०% गुण देण्यासाठी ५० पैकी ३५ (पूर्णाकात रुपांतर केल्यानंतर) गुण ग्राह्य धरण्यात यावेत.

सत्र-२ परीक्षेतील गुण (एप्रिल,२०२०) हे खालील तक्त्यात दर्शविल्याप्रमाणे तयार होतील.

विषय	अंतर्गत गुण २० पैकी (Internal)	बहिःस्थ गुण ८० पैकी (External)	एकूण गुण १०० पैकी
		३०" + ५०	
विषय क्र.१	१९	२९+३५=६४	८३
विषय क्र.२	२०	३०+३५=६५	८५
विषय क्र.३	१८	२७+३५=६२	८०
विषय क्र.४	१६	२४+३५=५९	७५
विषय क्र.५	१७	२६+३५=६१	७८

वरील तक्त्यात २० पैकी अंतर्गत गुण हे सत्र-२ मधील अंतर्गत गुण आहेत. ८० पैकी गुण तयार करतांना २० पैकी सत्र-२ मधील अंतर्गत हे ३०" मार्कामध्ये रुपांतर करण्यात असलेले आहेत. व गुण व ५०% मागील सत्रातील गुण ३५ गुण घेवून तयार करण्यात आलेले आहेत व अंतर्गत व बहिःस्थ (२०+८०) यांच्या गुणांची बेरीज एकूण गुण १०० पैकी दर्शविण्यात आलेले आहेत.(५०% अंतर्गत गुणांसाठी २० पैकी असलेले अंतर्गत गुण हे बहिःस्थ परीक्षेमध्ये ३० या प्रमाणात करण्यात आलेले आहेत.)

पर्याय-३ : ज्या अभ्यासक्रमास सत्र परीक्षेस अंतर्गत (Internal) ४० गुण व बहिःस्थ परीक्षेस (External) ६० गुण असतील.

उदा. : सत्र-१ मागील परीक्षेतील गुण (ऑक्टोबर २०१९) हे खालील तक्त्यात दर्शविल्याप्रमाणे असतील

विषय	अंतर्गत गुण ४० पैकी (Internal)	बहिःस्थ गुण ६० पैकी (External)	एकूण गुण १०० पैकी
विषय क्र.१	३०	३५	६५
विषय क्र.२	३२	३७	६९
विषय क्र.३	३३	४०	७३
विषय क्र.४	३५	४१	७६
विषय क्र.५	२८	३९	६७

वरील विषयांच्या गुणांची एकत्रित बेरीज ३५० असून सदरचे गुण हे ५०० पैकी आहेत. सदर गुणांचे १०० गुणांत रूपांतर केले असता, ते ७० येतात, त्यामुळे पुढील सत्रासाठी ५०% गुण देण्यासाठी ५० पैकी ३५ गुण ग्राह्य धरण्यात यावेत.

सत्र-२ परीक्षेतील गुण (एप्रिल,२०२०) हे खालील तक्त्यात दर्शविल्याप्रमाणे तयार होतील.

विषय	अंतर्गत गुण ४० पैकी (Internal)	बहिःस्थ गुण ६० पैकी (External)	एकूण गुण १०० पैकी
		१०""+५०	
विषय क्र.१	३०	८+३५=४३	७३
विषय क्र.२	३२	८+३५=४३	७५
विषय क्र.३	३३	८+३५=४३	७६
विषय क्र.४	३५	९+३५=४४	७९
विषय क्र.५	२८	७+३५=६१	७०

वरील तक्त्यात ४० पैकी अंतर्गत गुण हे सत्र-२ मधील अंतर्गत गुण आहेत. ६० पैकी गुण तयार करतांना ४० पैकी सत्र-२ मधील अंतर्गत हे १०"" मार्कामध्ये रूपांतर करण्यात असलेले आहेत. व ५०% मागील सत्रातील गुण ३५ गुण घेवून तयार करण्यात आलेले आहेत व अंतर्गत व बहिःस्थ (४०+६०) यांच्या गुणांची बेरीज एकूण गुण १०० पैकी दर्शविण्यात आलेले आहेत.(५०% अंतर्गत गुणांसाठी ४० पैकी असलेले अंतर्गत गुण हे बहिःस्थ परीक्षेमध्ये १० या प्रमाणात करण्यात आलेले आहेत.)

पर्याय-४ : ज्या अभ्यासक्रमास सत्र परीक्षेस अंतर्गत (Internal) ३० गुण व बहिःस्थ परीक्षेस (External) ७० गुण असतील.

उदा. : सत्र-१ मागील परीक्षेतील गुण (ऑक्टोबर २०१९) हे खालील तक्त्यात दर्शविल्याप्रमाणे असतील

विषय	अंतर्गत गुण ३० पैकी (Internal)	बहिःस्थ गुण ७० पैकी (External)	एकूण गुण १०० पैकी
विषय क्र.१	२५	३५	६०
विषय क्र.२	२३	३७	६०
विषय क्र.३	२२	३७	५९
विषय क्र.४	२२	४०	६२
विषय क्र.५	२०	३९	५९

वरील विषयांच्या गुणांची एकत्रित बेरीज ३०० असून सदरचे गुण हे ५०० पैकी आहेत. सदर गुणांचे १०० गुणांत रूपांतर केले असता, ते ६० येतात, त्यामुळे पुढील सत्रासाठी ५०% गुण देण्यासाठी ५० पैकी ३० गुण ग्राह्य धरण्यात यावेत.

सत्र-२ परीक्षेतील गुण (एप्रिल,२०२०) हे खालील तक्त्यात दर्शविल्याप्रमाणे तयार होतील.

विषय	अंतर्गत गुण ३० पैकी (Internal)	बहिःस्थ गुण ७० पैकी (External)	एकूण गुण १०० पैकी
		२०" + ५०	
विषय क्र.१	२६	१७+३०=४७	७३
विषय क्र.२	२४	१६+३०=४६	७०
विषय क्र.३	२०	१३+३०=४६	६३
विषय क्र.४	२५	१७+३०=४७	७२
विषय क्र.५	२३	१५+३०=४५	६८

वरील तक्त्यात ३० पैकी अंतर्गत गुण हे सत्र-२ मधील अंतर्गत गुण आहेत. ७० पैकी गुण तयार करतांना ३० पैकी सत्र-२ मधील अंतर्गत हे २०" मार्कामध्ये रूपांतर करण्यात असलेले आहेत व ५०% मागील सत्रातील गुण ३० गुण घेवून तयार करण्यात आलेले आहेत व अंतर्गत व बहिःस्थ (३०+७०) यांच्या गुणांची बेरीज एकूण गुण १०० पैकी दर्शविण्यात आलेले आहेत.(५०% अंतर्गत गुणांसाठी ३० पैकी असलेले अंतर्गत गुण हे बहिःस्थ परीक्षेमध्ये २० या प्रमाणात करण्यात आलेले आहेत.)

पर्याय-५ : ज्या अभ्यासक्रमास सत्र परीक्षेस अंतर्गत (Internal) ६० गुण व बहिःस्थ परीक्षेस (External) ४० गुण असतील.

उदा. : सत्र-१ मागील परीक्षेतील गुण (ऑक्टोबर २०१९) हे खालील तक्त्यात दर्शविल्याप्रमाणे असतील

विषय	अंतर्गत गुण ६० पैकी (Internal)	बहिःस्थ गुण ४० पैकी (External)	एकूण गुण १०० पैकी
विषय क्र.१	३५	३०	६५
विषय क्र.२	३८	३१	६९
विषय क्र.३	३३	३३	६६
विषय क्र.४	५०	३६	८६
विषय क्र.५	५२	३४	८६

वरील विषयांच्या गुणांची एकत्रित बेरीज ३७२ असून सदरचे गुण हे ५०० पैकी आहेत. सदर गुणांचे १०० गुणांत रूपांतर केले असता ते ७४ (पूर्णाकात रूपांतर केल्यानंतर) येतात, त्यामुळे पुढील सत्रासाठी ४०% गुण देण्यासाठी ४० पैकी ३० (पूर्णाकात रूपांतर केल्यानंतर) गुण ग्राह्य धरण्यात यावेत. कारण सदर पॅटर्न मध्ये मुळातच ६०% अंतर्गत गुणांची पध्दत आहे.

सत्र-२ परीक्षेतील गुण (एप्रिल,२०२०) हे खालील तक्त्यात दर्शविल्याप्रमाणे तयार होतील.

विषय	अंतर्गत गुण ६० पैकी (Internal) प्रत्यक्षात मिळालेले	अंतर्गत गुण ६० पैकी (Internal) प्रत्यक्षात घेण्यासाठी	बहिःस्थ गुण ४० पैकी (External)	एकूण गुण १०० पैकी
		५०'+१०'''		
विषय क्र.१	५५	४६+८=५४	३०	८४
विषय क्र.२	५२	४३+८=५१	३०	८१
विषय क्र.३	४८	४०+८=४८	३०	७८
विषय क्र.४	५३	४४+८=५२	३०	८२
विषय क्र.५	४९	४१+८=४९	३०	७९

वरील तक्त्यात ६० पैकी अंतर्गत गुण हे सत्र-२ मधील अंतर्गत गुण आहेत. परंतु अंतर्गत परीक्षेत ५०% गुण ग्राह्य धरण्याचे असल्यामुळे ६० पैकी मिळालेले गुण हे ५० पैकी मिळालेल्या गुणांमध्ये रूपांतरीत करून ५०' या रकान्यात दाखविलेले आहेत. परंतु अंतर्गत ६० गुण द्यावयाचे असल्यामुळे मागील सत्रातील सरासरी ही ४० गुणांपैकी ३० दर्शविण्यात आलेली आहे. ते ३० गुण १० मार्कांपैकी रूपांतरीत केल्यास ८ गुण होतात हे गुण अंतर्गत गुणांमध्ये मिळविण्यासाठी १०''' या रकान्यात दाखविलेले आहेत. तसेच ४० पैकी गुण तयार करतांना ४०% मागील सत्रातील गुण ३० गुण घेवून तयार करण्यात आलेले आहेत व अंतर्गत व बहिःस्थ (६०+४०) यांच्या गुणांची बेरीज एकूण गुण १०० पैकी दर्शविण्यात आलेले आहेत.)

- ६) वरील पर्यायामध्ये दर्शविल्याप्रमाणे सम सत्राचा निकाल तयार करतांना परीक्षेच्या पॅटर्ननुसार संबंधित अभ्यासक्रमाच्या सत्रात जेवढे विषय असतील त्यानुसार गुण तयार करावेत. विद्यापीठाच्या नियमानुसार ग्रेस, अध्यादेश इत्यादींचा वापर करुन त्या परीक्षेस जी ग्रेडींग पध्दत (७ Point / १० Point) असेल त्यानुसार निकाल जाहीर करावा व प्रचलित पध्दतीप्रमाणे गुणपत्रके द्यावेत.
- ७) वरील ग्रेडींग पध्दतीचा वापर करुन विद्यार्थी सम सत्रांचे काही विषय अनुत्तीर्ण राहिल्यास त्याची परीक्षा महाविद्यालय / विद्यापीठ परिसंस्था / विद्यापीठ विभाग सुरु झाल्यानंतर १२० दिवसाच्या आत घेण्यात येतील.
- ८) वरील पध्दतीचा अवलंब करीत असतांना क्र.३ मधील अंतर्गत गुणांची परीक्षा नसलेल्या अभ्यासक्रमांना जर विद्यार्थी विषम सत्राचा विषय अनुत्तीर्ण असेल तर अशा विद्यार्थ्यांची मागील विषम सत्रातील विषयाची परीक्षा महाविद्यालय / विद्यापीठ परिसंस्था / विद्यापीठ विभाग सुरु झाल्यानंतर १२० दिवसाच्या आत घेण्यात येणार असल्यामुळे सदर विद्यार्थ्यांचे सम सत्राचे निकाल विषम सत्राचा निकाल लागल्यानंतर तयार करण्यात यावेत. जर एखादा विद्यार्थी विषम व सम या दोन्ही सत्राचा विषय अनुत्तीर्ण राहिल्यास त्यास अनुत्तीर्ण विषयांची परीक्षा पुढील सत्राच्या वेळी ऑक्टोबर/नोव्हेंबर,२०२० च्या परीक्षेच्या वेळी द्यावी लागेल.
- ९) ५०% अंतर्गत व ५०% मागील परीक्षेतील या पध्दतीचा वापर करुन जर एखादा विद्यार्थी मागील परीक्षेत विषम सत्रात एखादा विषय अनुत्तीर्ण असेल परंतू ५०% अंतर्गत व ५०% मागील गुणांनुसार सम सत्रातील सर्व विषय उत्तीर्ण होत असेल अशा विद्यार्थ्यांचा सम सत्राचा निकाल जाहीर करावा व विद्यार्थी विषम सत्रातील विषय १२० दिवसाच्या आत होणाऱ्या परीक्षेत उत्तीर्ण झाला तर सम सत्राचा निकाल बदलण्यात येवू नये.
- १०) वरील पध्दतीने ग्रेडींगचा वापर करुन निकाल जाहीर झाल्यानंतर विद्यार्थ्यांस ग्रेडमध्ये सुधारणा करावयाची असल्यास महाविद्यालय / विद्यापीठ परिसंस्था / विद्यापीठ विभाग सुरु झाल्यानंतर १२० दिवसाच्या आत घेण्यात येणाऱ्या परीक्षेत करता येईल.
- ११) ५०% अंतर्गत व ५०% मागील परीक्षेतील या पध्दतीचा वापर करुन विद्यार्थी सम सत्रात काही विषय अनुत्तीर्ण राहिला तसेच महाविद्यालय / विद्यापीठ परिसंस्था / विद्यापीठ विभाग सुरु झाल्यानंतर १२० दिवसाच्या आत होणाऱ्या परीक्षेत सम सत्र किंवा विषम सत्रातील काही विषय अनुत्तीर्ण झाल्यास, (ग्रेड सुधारणा करणारे वगळून) अशा विद्यार्थ्यांस पुढील सत्राच्या परीक्षेत ऑक्टोबर /नोव्हेंबर,२०२० च्या परीक्षेत अनुत्तीर्ण विषयांची परीक्षा द्यावी लागेल.
- १२) काही महाविद्यालयांनी मार्च,२०२० मध्ये सम सत्र-२ व ४ याच्या काही विषयाच्या परीक्षा घेतलेल्या आहेत. त्या महाविद्यालयांनी सदरच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यमापन करावे. सध्याची परिस्थिती लक्षात घेता उत्तरपत्रिकांचे मूल्यमापन करतांना बहिःस्थ परीक्षकाकडून Moderation करण्याची आवश्यकता नाही. सदर विषयात मिळालेले गुण व ५०% अंतर्गत व ५०% मागील सत्रातील नुसार तयार केलेले गुण यातील जे गुण जास्त असतील ते विद्यार्थ्यांस ग्राह्य धरण्यात यावेत. तसेच विद्यार्थ्यांस यानुसार जाहीर करण्यात आलेल्या निकालाची ग्रेड मध्ये सुधारणा करावयाची झाल्यास त्याला सुध्दा महाविद्यालय / विद्यापीठ परिसंस्था / विद्यापीठ विभाग सुरु झाल्यानंतर १२० दिवसाच्या आत होणाऱ्या परीक्षेस सुधारणा करता येईल.

- १३) काही महाविद्यालयांनी मार्च, २०२० मध्ये विषम सत्र-१ व ३ यांच्या काही विषयाच्या परीक्षा घेतलेल्या आहेत. त्या महाविद्यालयांनी सदरच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यमापन करावे. सध्याची परिस्थिती लक्षात घेता उत्तरपत्रिकांचे मूल्यमापन करतांना बहिःस्थ परीक्षकाकडून Moderation करण्याची आवश्यकता नाही. सदर परीक्षा पूर्ण झाल्या असतील तर विद्यापीठाच्या नियमानुसार निकाल जाहीर करावेत. जर परीक्षा अपूर्ण राहिल्या असतील तर उर्वरीत विषयांच्या परीक्षा ह्या महाविद्यालय / विद्यापीठ परिसंस्था / विद्यापीठ विभाग सुरु झाल्यानंतर १२० दिवसांच्या आत घेण्यात याव्यात व तदनंतर निकाल जाहीर करण्यात यावा.
- १४) वरील कार्यपध्दती ही उन्हाळी २०२० च्या परीक्षेसाठी पदवी व पदव्युत्तर अभ्यासक्रमांसाठी ज्या विद्यार्थ्यांनी परीक्षा अर्ज सादर केलेले आहेत, अशाच विद्यार्थ्यांना उन्हाळी २०२० च्या परीक्षेपुरतीच लागू राहिल.

वरील पध्दतींचा आवश्यकतेनुसार वापर करून ज्या परीक्षांचे निकाल विद्यापीठ नियमानुसार महाविद्यालयांमार्फत जाहीर केले जात असतील अशा परीक्षांचे निकाल महाविद्यालयांनी जाहीर करावेत. तसेच ज्या परीक्षांचे निकाल परीक्षा विभाग, मुंबई विद्यापीठ यांच्या मार्फत जाहीर होत असतील, अशा परीक्षांचे निकाल परीक्षा विभाग, मुंबई विद्यापीठ यांनी जाहीर करावेत.

उपरोक्त माहिती सर्व संबंधितांच्या निदर्शनास आणून द्यावी.

स्थळ : मुंबई
दिनांक : २२/०५/२०२०

(डॉ.विनोद पाटील)
संचालक
परीक्षा व मूल्यमापन मंडळ

प्रति,

विद्यापीठाच्या विविध शैक्षणिक विभागांचे संचालक / प्रमुख, संलग्नीत / संचलीत महाविद्यालयांचे प्राचार्य, मान्यता प्राप्त संस्थांचे संचालक / प्रमुख, दूर व मुक्त अध्ययन संस्थेचे संचालक, विद्यापीठाच्या रत्नागिरी व ठाणे उपपरिसरांचे समन्वयक व सहायक कुलसचिव

अ) प्रत माहितीस्तव व योग्य कार्यवाहीसाठी अग्रेषित :-

१. संचालक, केंद्रीय संगणक सुविधा विभाग, परीक्षा विभाग, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई-९८
२. सर्व उपकुलसचिव, परीक्षा विभाग, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई-९८
३. उपकुलसचिव, नाव नोंदणी विभाग, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर भवन, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई-९८
४. उपकुलसचिव/मुख्यलेखपाल, वित्त व लेखा विभाग, परीक्षा विभाग, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई-९८
५. सर्व वरिष्ठ यंत्रणा नियोजक, केंद्रीय संगणक सुविधा विभाग, परीक्षा विभाग, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई-९८
६. सर्व सहा.कुलसचिव, परीक्षा विभाग, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई-९८
७. सर्व यंत्रणा परिचालन अधिकारी, केंद्रीय संगणक सुविधा विभाग, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई-९८
८. समन्वयक एमकेसीएल, परीक्षा विभाग, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई-९८

ब) प्रत माहितीसाठी अग्रेषित :-

१. उपकुलसचिव, (जनसंपर्क) परीक्षा विभाग, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई-९८
२. उपकुलसचिव, कुलगुरु कार्यालय, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई-३२
३. मा.कुलगुरु/प्र.कुलगुरु/कुलसचिव/वित्त व लेखा अधिकारी यांचे स्वीय सहायक, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई-३२
४. संचालक, परीक्षा व मूल्यमापन मंडळ यांचे स्वीय सहायक, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई-९८

-X-X-X-X-X-

प्रपत्र-1 (B.A.)

अ

F.Y.B.A. CHOICE BASE SEM II

ब

F.Y.B.A. CHOICE BASE SEM I

Paper Code	Paper Name		Paper Code	Paper Name
UBA 2.10	KONKANI		UBA 1.10	KONKANI
UBA 2.11	SANSKRIT		UBA 1.11	Sanskrit .
UBA 2.12	PALI		UBA 1.12	Pali .
UBA 2.13	ARDHAMAGADHI		UBA 1.13	Ardhamagadhi .
UBA 2.14	ARABIC		UBA 1.14	Arabic .
UBA 2.15	PERSIAN		UBA 1.15	Persian .
UBA 2.16	AVESTA-PAHLAVI		UBA 1.16	Avesta-Pahlavi .
UBA 2.17	FRENCH		UBA 1.17	French .
UBA 2.18	GERMAN		UBA 1.18	German .
UBA 2.19	RUSSIAN		UBA 1.19	Russian .
UBA 2.2	PAPER II - COMMUNICATION SKILLS IN ENGLISH		UBA 1.2	Paper I - Communication Skills in English
UBA 2.20	JAPANESE		UBA 1.20	Japanese .
UBA 2.21	PORTUGUESE		UBA 1.21	Portuguese .
UBA 2.22	CHINESE		UBA 1.22	Chinese .
UBA 2.23	PAPER I - FOUNDATION SOCIOLOGY		UBA 1.23	PAPER I - FOUNDATION SOCIOLOGY
UBA 2.24	PAPER I - GENERAL PSYCHOLOGY		UBA 1.24	PAPER I - GENERAL PSYCHOLOGY
UBA 2.25	PAPER I - INTRODUCTION TO POLITICS		UBA 1.25	PAPER I - INTRODUCTION TO POLITICS
UBA 2.26	PAPER I - MORAL PHILOSOPHY		UBA 1.26	PAPER I - MORAL PHILOSOPHY
UBA 2.27	PAPER I - GEOGRAPHY		UBA 1.27	PAPER I - GEOGRAPHY
UBA 2.28	PAPER I - History of Modern India: Society and Economy		UBA 1.28	PAPER I - History of Modern India (1857-1947)
UBA 2.29	PAPER I - BASIC OF RURAL DEVELOPMENT		UBA 1.29	BASIC OF RURAL DEVELOPMENT
UBA 2.3	MARATHI		UBA 1.3	MARATHI
UBA 2.30	PAPER I - CALCULUS AND ANALYTICS GEOMETRY II & DISCRETE MATHEMATICS II		UBA 1.30	PAPER I - CALCULUS AND ANALYTICS GEOMETRY I & DISCRETE MATHEMATICS I
UBA 2.31	PAPER I - CULTURAL HISTORY OF ANCIENT INDIA FROM THE EARLIEST TIME UPTO 400 B.C.		UBA 1.31	PAPER I - CULTURAL HISTORY OF ANCIENT INDIA FROM THE EARLIEST TIME UPTO 400 B.C.
UBA 2.32	PAPER I - INTRODUCTION TO EDUCATION		UBA 1.32	PAPER I - INTRODUCTION TO EDUCATION
UBA 2.33	PAPER I - STATISTICS		UBA 1.33	PAPER I - STATISTICS
UBA 2.34	PAPER I - ISLAMIC STUDIES		UBA 1.34	PAPER I - ISLAMIC STUDIES
UBA 2.35	PAPER I - ECONOMICS THEORY		UBA 1.35	PAPER I - ECONOMICS THEORY
UBA 2.36	PAPER I - INTRODUCTION TO ANTHROPOLOGY		UBA 1.36	PAPER I - INTRODUCTION TO ANTHROPOLOGY
UBA 2.37	PAPER I - SOVIET UNION AN INTRODUCTORY STUDY		UBA 1.37	PAPER I - SOVIET UNION AN INTRODUCTORY STUDY
UBA 2.38	COMMERCE PAPER II		UBA 1.38	COMMERCE PAPER I
UBA 2.39	PAPER I - FAMILY LAW		UBA 1.39	PAPER I - FAMILY LAW
UBA 2.4	HINDI		UBA 1.4	HINDI
UBA 2.41	PAPER II - INTRODUCTION TO LITERATURE (POETRY AND DRAMA)		UBA 1.41	PAPER I - INTRODUCTION TO LITERATURE (SHORT STORIES AND NOVEL)
UBA 2.42	PAPER I - MARATHI		UBA 1.42	PAPER I - MARATHI
UBA 2.43	PAPER I - HINDI		UBA 1.43	PAPER I - HINDI
UBA 2.44	PAPER I - GUJARATI		UBA 1.44	PAPER I - GUJARATI
UBA 2.45	PAPER I - URDU		UBA 1.45	PAPER I - URDU
UBA 2.46	PAPER I - KANNADA		UBA 1.46	PAPER I - KANNADA
UBA 2.47	PAPER I - PUNJABI		UBA 1.47	PAPER I - PANJABI
UBA 2.48	PAPER I - SINDHI		UBA 1.48	PAPER I - SINDHI
UBA 2.49	PAPER I - KONKANI		UBA 1.49	PAPER I - KONKANI
UBA 2.5	GUJARATI		UBA 1.5	GUJARATI
UBA 2.50	PAPER I - SANSKRIT		UBA 1.50	PAPER I - SANSKRIT
UBA 2.51	PAPER I - PALI		UBA 1.51	PAPER I - PALI
UBA 2.52	PAPER I - ARDHAMAGADHI		UBA 1.52	PAPER I - ARDHAMAGADHI
UBA 2.53	PAPER I - ARABIC		UBA 1.53	PAPER I - ARABIC
UBA 2.54	PAPER I - PERSIAN		UBA 1.54	PAPER I - PERSIAN
UBA 2.55	PAPER I - AVESTA-PAHLAVI		UBA 1.55	PAPER I - AVESTA-PAHLAVI
UBA 2.56	PAPER I - FRENCH		UBA 1.56	PAPER I - FRENCH
UBA 2.57	PAPER I - GERMAN		UBA 1.57	PAPER I - GERMAN
UBA 2.58	PAPER I - RUSSIAN		UBA 1.58	PAPER I - RUSSIAN
UBA 2.59	PAPER I - JAPANESE		UBA 1.59	PAPER I - JAPANESE

UBA 2.6	URDU		UBA 1.6	URDU
UBA 2.60	PAPER I - PORTUGUESE		UBA 1.60	PAPER I - PORTUGUESE
UBA 2.61	PAPER I - CHINESE		UBA 1.61	PAPER I - CHINESE
UBA 2.62	Elements of Museology in India		UBA 1.62	Elements of Archaeology in India
UBA 2.7	KANNADA		UBA 1.7	KANNADA
UBA 2.8	PUNJABI		UBA 1.8	PANJABI
UBA 2.9	SINDHI		UBA 1.9	SINDHI
UBAFSII.6.1	Foundation Course - II		UBAFSI.6.1	Foundation Course - I
UBAFSII.6.2	Foundation Course in NSS - II		UBAFSI.6.2	Foundation Course in NSS - I
UBAFSII.6.3	Foundation Course in NCC - II		UBAFSI.6.3	Foundation Course in NCC - I
UBAFSII.6.4	Foundation Course in Physical Education - II		UBAFSI.6.4	Foundation Course in Physical Education - I

S.Y.B.A. CHOICE BASE SEM IV

S.Y.B.A. CHOICE BASE SEM III

Paper Code	Paper Name		Paper Code	Paper Name
403_A	Demography		303_A	Demography
403_B	Elementary Quantitative Techniques		303_B	Elementary Quantitative Techniques
403_C	Entrepreneurial Development		303_C	Entrepreneurial Development
403_D	Investment Analysis		303_D	Investment Analysis
403_E	Market Research Techniques Paper-II		303_E	Market Research
DSC-EDU-III A	Educational Psychology- Part II		DSC-EDU-II A	Educational Psychology- Part I
DSC-EDU-III B	Guidance and Counseling- Part II		DSC-EDU-II B	Guidance and Counseling- Part I
UAAC401	Business Communication		UAAC301	Business Communication
UAACG401	Gandhian Thought IV		UAACG301	Gandhian Thought III
UAADV401	Introduction to Advertising Paper II (Creativity and Research in Advertising)		UAADV301	Introduction to Advertising Paper I (Basic Concepts of Advertising)
UAARB401	Language, Literary History, Comprehension, Grammar & Writing Skills à€" III		UAARB301	Language, Literary History, Comprehension, Grammar & Writing Skills - I
UAARB402	Language, Literary History, Comprehension, Grammar & Writing Skills à€" IV		UAARB302	Language, Literary History, Comprehension, Grammar & Writing Skills - II
UACD401	Community Development		UACD301	Community Development
UACOM401	Financial Management - V		UACOM301	Financial Management - III
UACOM402	Introduction to Marketing - VI		UACOM302	Introduction to Marketing - IV
UACP401	Computer Programming		UACP301	Computer Programming
UACR401	Comparative Religions		UACR301	Comparative Religions
UACS401	Company Secretarial Practice - II		UACS301	Company Secretarial Practice - I
UAECO401	MACROECONOMICS à€"II		UAECO301	MICROECONOMICS à€"II
UAECO402	Development Issues of Maharashtra's Economy III		UAECO302	Indian Economy: Contemporary Concerns
UAENG401	Indian Literature in English (Essay, Poetry and Drama) Paper II		UAENG301	Indian Literature in English (Essay, Novel and Short Stories) Paper II
UAENG402	American Literature (Poetry and Drama) Paper III		UAENG302	American Literature (Short Story and Novel) Paper III
UAFC401	Foundation Course - IV		UAFC301	Foundation Course-II
UAFC402	Foundation Course in NSS - II		UAFC302	Foundation Course in NSS - II
UAFC403	Foundation Course in NCC - II		UAFC303	Foundation Course in NCC - II
UAFND401	Introduction to Food, Nutrition and Dietetics		UAFND301	Introduction to Food, Nutrition and Dietetics
UAFRE401	PoÀmes choisis		UAFRE301	Maupassant Contes Choisis
UAFRE402	Advanced Use of French language skills		UAFRE302	Development of written and oral skills in French
UAGEO401	Paper-III: Agriculture Geography of India		UAGEO301	Paper-II: An Introduction to Climatology
UAGEO402	Paper-II: Introduction to Oceanography		UAGEO302	Paper-III: Physical Geography of India
UAGUJ401	Gujrati Paper IV - Shreshtha Gujarati Khandkavyo		UAGUJ301	Gujrati Paper III - Shreshtha Gujarati Khandkavyo
UAGUJ402	Gujrati Paper IV - Himanshi Shelatni Vartasrusti		UAGUJ302	Gujrati Paper III - Himanshi Shelatni Vartasrusti
UAHA401	History Paper II: Landmarks in World History, 1300 A.D.-1945 A.D.		UAHA301	History Paper II: Landmarks in World History, 1300 A.D.-1945 A.D.
UAHA402	History Paper III: Ancient India from Earliest Times to 1000 A.D.		UAHA302	History Paper III: Ancient India from Earliest Times to 1000 A.D.
UAHIN401	Adhunik Hindi Gadya		UAHIN301	Hindi Paper - II
UAHIN402	Jansanchar Madhyam		UAHIN302	Prayojan Mulak Hindi
UAHL401	Horticulture and Landscaping		UAHL301	Horticulture and Landscaping.
UAHP4A1	Health Psychology:Part II		UAHP3A1	Health Psychology: Part I
UAIL401	Fundamentals of Law		UAIL301	Introduction to Law
UAIS401	The Prophet Muhammad's Life at Madinah and the Establishment of the Islamic State à€" II		UAIS301	The Prophet Muhammad's Life at Madinah and the Establishment of the Islamic State à€" I
UAIS402	The Source of Islamic Law and the Cultural Aspects of Islam - II		UAIS302	The Source of Islamic Law and the Cultural Aspects of Islam - I
UAJOUR401	Introduction to Journalism Paper II		UAJOUR301	Introduction to Journalism Paper I
UAKAN401	Kannada Paper-III - Cultural History of Karnataka (A)		UAKAN301	Kannada Paper II- History of kannada Literature (A)

UAKAN402	Kannada Paper-III - Cultural History of Karnataka (B)		UAKAN302	Kannada Paper II- History of kannada Literature (B)
UAL401	Introduction to Law - Laws regarding Indian Citizens		UAL301	Introduction to Law - Fundamentals of law
UAL402	Laws regarding Indian Citizens B-IV		UAL302	Fundamentals of law B-III
UAMAR401	Marathi Paper III - Marathichya Bolincha Abhyas: Agri Boli		UAMAR301	Marathi Paper II
UAMAR402	Marathi Paper IV - Marathichya Bolincha Abhyas: Malvani Boli		UAMAR302	Marathi Paper III
UAMAR403	Marathi Paper III - Marathichya Bolincha Abhyas: Vadavli Boli			
UAMAR404	Marathi Paper II - Sahitya Prakaracha Abhyas:Aatmakathan			
UAMASSCOM401	Mass Communication Paper II		UAMASSCOM301	Mass Communication Paper I
UAMT401	Calculus IV		UAMT301	Calculus III
UAMT402	Ordinary Differential Equations		UAMT302	Algebra III
UAMTP04	Practicals based on UAMT401, UAMT402		UAMTP03	Practicals Based on UAMT301, UAMT302
UAP401	Persian Course II- Classical Persian Poetry		UAP301	Persian Course II -Classical Persian Prose
UAP402	Persian Course III- Modern Persian Poetry		UAP302	Persian Course III -Modern Persian Prose
UAPA401	Indian Administration		UAPA301	Public Administration Paper III
UAPA4A1	Psychology of Adjustment:Part II		UAPA3A1	Psychology of Adjustment: Part I
UAPHI401	Political Philosophy		UAPHI301	Social Philosophy
UAPHI402	Greek and Medieval Philosophy		UAPHI302	Schools of Indian Philosophy
UAPOL401	Political Values and Ideologies		UAPOL301	Principles and Concepts of Political Theory
UAPOL402	Indian Administration III			
UAPR4A1	Public Relations Paper II		UAPR3A1	Public Relations Paper I
UAPS401	Social Psychology: Part II		UAPS301	Social Psychology: Part I
UAPS402	Developmental Psychology:Part II		UAPS302	Developmental Psychology: Part I
UAPUN401	Punjabi Paper II		UAPUN301	Punjabi Paper-II
UARD401	Rural Development Paper -V: DEVELOPMENT STRATEGIES		UARD301	Rural Development Paper -III: RURAL SOCIETY
UARD402	Rural Development Paper -VI: Laws Related to Rural Development		UARD302	Rural Development Paper -IV: Rural Administration
UASI401	Sindhi Paper II		UASI301	Sindhi Paper II
UASI402	Sindhi Paper III		UASI302	Sindhi Paper III
UASM4A1	Stress Management: Part II		UASM3A1	Stress Management: Part I
UASOC401	Sociology of Developement		UASOC301	Indian Society: Structure and Change
UASOC402	Emerging Fields in Sociology		UASOC302	Contemporary Issues in Indian Society
UAST401	Statistical Methods II		UAST301	Statistical Methods - I
UAST402	Operations Research and Industrial Statistics II		UAST302	Operations Research and Industrial Statistics - I
UASTP4	Practicals Based on UAST401, UAST402		UASTP3	Practicals Based on UAST301, UAST302
UATT401	Travel and Tourism.		UATT301	Travel and Tourism
UAURD401	Urdu Paper : II		UAURD301	Urdu Paper III
UAURD402	Urdu Paper : III		UAURD302	Urdu Paper IV
UAWS4A1	Womenâ€™s Studies Paper II		UAWS3A1	Womenâ€™s Studies Paper I
UBA401	Book Keeping and Accountancy Paper II		UBA301	Book Keeping and Accountancy Paper I
UGPAL401	Pali Prose and Poetry Paper III		UGPAL301	Pali Prose and Poetry Paper II
UGPAL402	Grammar, Buddhist Philosophy, History of Pali Literature Paper II		UGPAL302	Grammar, Buddhist Philosophy, History of Pali Literature Paper II
UGSAN401	Sanskrit Literature (Selections) & Indian Culture Paper II		UGSAN301	Sanskrit Literature (Selections) & Indian Culture Paper II
UGSAN402	Ancient Indian Philosophy & Poetics Paper III		UGSAN302	Ancient Indian Philosophy & Poetics Paper III
UBA 2.25	PAPER I - INDIAN POLITICAL SYSTEM		UBA 1.25	PAPER I - INDIAN POLITICAL PROCESS
UAPOL401	PAPER II - PRINCIPLES AND CONCEPTS OF POLITICAL THEORY		UAPOL301	PAPER II - POLITICAL VALUES AND IDEOLOGIES
UAPOL402	PAPER III - PUBLIC ADMINISTRATION			PAPER III - INDIAN ADMINISTRATION

प्रपत्र-2 (B.Com)

अ

F.Y.BCOM SEM II CHOICE BASE

ब

F.Y.BCOM SEM I CHOICE BASE

UBCOMFSII.1	Accountancy and Financial Management II		UBCOMFSI.1	Accountancy and Financial Management I
UBCOMFSII.2	Commerce II		UBCOMFSI.2	Commerce I
UBCOMFSII.3	Business Economics II		UBCOMFSI.3	Business Economics I
UBCOMFSII.4	Business Communication II		UBCOMFSI.4	Business Communication I
UBCOMFSII.5	Environmental Studies II		UBCOMFSI.5	Environmental Studies I
UBCOMFSII.6.1	Foundation Course II		UBCOMFSI.6.1	Foundation Course I
UBCOMFSII.6.2	Foundation Course in NSS II		UBCOMFSI.6.2	Foundation Course in NSS I
UBCOMFSII.6.3	Foundation Course in NCC II		UBCOMFSI.6.3	Foundation Course in NCC I
UBCOMFSII.6.4	Foundation Course in Physical Education II		UBCOMFSI.6.4	Foundation Course in Physical Education I
UBCOMFSII.7	Mathematical and Statistical Techniques II		UBCOMFSI.7	Mathematical and Statistical Techniques I

S.Y.BCOM SEM II CHOICE BASE

S.Y.BCOM SEM I CHOICE BASE

UBCOMFSIV.1	Accountancy and Financial Management IV		UBCOMFSIII.1	Accountancy and Financial Management III
UBCOMFSIV.2.1	Financial Accounting and Auditing - Auditing		UBCOMFSIII.2.1	Financial Accounting and Auditing - Introduction to Management Accounting
UBCOMFSIV.2.2	Business Management - Marketing Management		UBCOMFSIII.2.2	Business Management - Marketing Management
UBCOMFSIV.2.3	Banking & Finance - Introduction to Banking in India		UBCOMFSIII.2.3	Banking & Finance- Introduction to Banking in In
UBCOMFSIV.2.4	Commerce - International Business Relations		UBCOMFSIII.2.4	Commerce - International Business Relations
UBCOMFSIV.3	Commerce IV		UBCOMFSIII.3	Commerce III
UBCOMFSIV.4	Business Economics IV		UBCOMFSIII.4	Business Economics III
UBCOMFSIV.5.01	Advertising II		UBCOMFSIII.5.01	Advertising I
UBCOMFSIV.5.02	Field Sales Management II		UBCOMFSIII.5.02	Field Sales Management I
UBCOMFSIV.5.03	Public Relations II		UBCOMFSIII.5.03	Public Relations I
UBCOMFSIV.5.04	Mass Communication II		UBCOMFSIII.5.04	Mass Communication I
UBCOMFSIV.5.05	Travel & Tourism Management II		UBCOMFSIII.5.05	Travel and Tourism Management Paper I
UBCOMFSIV.5.06	Journalism II		UBCOMFSIII.5.06	Journalism I

UBCOMFSIV.5.07	Company Secretarial Practice II		UBCOMFSIII.5.07	Company Secretarial Practice I
UBCOMFSIV.5.08	Rural Development II		UBCOMFSIII.5.08	Rural Development I
UBCOMFSIV.5.09	Co-operation II		UBCOMFSIII.5.09	Co Operation I
UBCOMFSIV.5.10	Mercantile Shipping II		UBCOMFSIII.5.10	Mercantile Shipping I
UBCOMFSIV.5.11	Indian Economic Problem II		UBCOMFSIII.5.11	Indian Economic Problem I
UBCOMFSIV.5.12	Computer Programming II		UBCOMFSIII.5.12	Computer Programming I
UBCOMFSIV.5.13	Logistic and Supply Chain Management I		UBCOMFSIII.5.13	Logistic and Supply Chain Management I
UBCOMFSIV.5.14	Economic System II		UBCOMFSIII.5.14	Economic System I
UBCOMFSIV.5.15	Indian Financial System		UBCOMFSIII.5.15	Indian Financial System
UBCOMFSIV.6.1	Foundation Course- Contemporary Issues - IV		UBCOMFSIII.6.1	Foundation Course - Contemporary Issues - III
UBCOMFSIV.6.2	Foundation Course in NSS IV		UBCOMFSIII.6.2	Foundation Course in NSS III
UBCOMFSIV.6.3	Foundation Course in NCC IV		UBCOMFSIII.6.3	Foundation Course in NCC III
UBCOMFSIV.6.4	Foundation Course in Physical Education IV		UBCOMFSIII.6.4	Foundation Course in Physical Education III
UBCOMFSIV.7			UBCOMFSIII.7	Business Law I

पत्र-3 (BSc)

अ

ब

F.Y.B.Sc. SUBJECTS SEM II

F.Y.B.Sc. SUBJECTS SEM I

Paper Code	Paper Name	Paper Code	Paper Name
UBSCFSI.6.1	Foundation Course II	UBSCFSI.6.1	Foundation Course I
UBSCFSI.6.2	Foundation Course in NSS II	UBSCFSI.6.2	Foundation Course in NSS I
UBSCFSI.6.3	Foundation Course in NCC II	UBSCFSI.6.3	Foundation Course in NCC I
UBSCFSI.6.4	Foundation Course in Physical Education II	UBSCFSI.6.4	Foundation Course in Physical Education I
USAS201	Paper I Elementary Numerical Analysis	USAS101	Paper I Elementary Numerical Analysis
USAS202	Paper II Compound Interest	USAS102	Paper II Compound Interest
USBCH201	Biomolecules and Nutrition	USBCH101	Biomolecules and Nutrition
USBCH202	Introduction to Cell Biology, Physiology and Microbiology	USBCH102	Introduction to Cell Biology, Physiology and Microbiology
USBCHP02	Biochemistry Practical based on Paper 201 and Paper 202	USBCHP01	Biochemistry Practical based on Paper 101 and Paper 102
USBOT201	Paper I Plant Diversity I	USBOT101	Paper I Plant Diversity I
USBOT202	Paper II Form and Function I	USBOT102	Paper II Form and Function I
USBOTP2	Botany Practicals.	USBOTP1	Botany Practicals.
USBT201	Chemistry-I : Bioorganic Chemistry	USBT101	Basic Chemistry-I
USBT202	Chemistry-II : Physical Chemistry	USBT102	Basic Chemistry-II
USBT203	Life Sciences-I : Physiology and Ecology	USBT103	Basic Life Sciences-I : Biodiversity and Cell Biology
USBT204	Life Sciences-II : Genetics	USBT104	Basic Life Sciences-II : Microbial Techniques
USBT205	Biotechnology-I : Tissue Culture & Scientific Writing and Communication	USBT105	Basic Biotechnology-I : Introduction to Biotechnology
USBT206	Biotechnology-II : Enzymology, Immunology and Biostatistics	USBT106	Basic Biotechnology-II : Molecular Biology
USBT207	Globalization, Ecology and Sustainable Development	USBT107	Societal Awareness
USBTP 201	Chemistry practicals	USBTP 101	Basic Chemistry practicals
USBTP 202	Life Sciences practicals	USBTP 102	Basic Life Science practicals
USBTP 203	Basic Biotechnology practicals	USBTP 103	Basic Biotechnology practicals
USCH201	Paper I Physical and Inorganic Chemistry	USCH101	Paper I Physical and Inorganic Chemistry
USCH202	Paper II Organic and Inorganic Chemistry	USCH102	Paper II Organic and Inorganic Chemistry
USCHP2	Chemistry Practicals.	USCHP1	Chemistry Practicals.
USCS201	Paper I Computer Organization : Introduction to Microprocessors and	USCS101	Paper I Computer Organization : Introduction to Microprocessors and
USCS202	Paper II Algorithms and Programming in 'C'	USCS102	Paper II Algorithms and Programming in 'C'
USCSP2	Computer Science Practical.	USCSP1	Computer Science Practicals.
USEC201	Paper I Economics Theory	USEC101	Paper I Economics Theory
USEC202	Paper II Economics Theory	USEC102	Paper II Economics Theory
USEL201	Paper I Semiconductor Devices and D.C. Circuits	USEL101	Paper I Semiconductor Devices and D.C. Circuits
USEL202	Paper II Basic Digital Electronics and Introduction to Computer and BAS	USEL102	Paper II Basic Digital Electronics and Introduction to Computer and B
USELP2	Electronics Practical.	USELP1	Electronics Practical.
USFC201	Social Awareness, Personality Development & Current Affairs - I (F.C.-II)		
USGE201	Introduction to Petrology, Geotectonics and Economic Geology	USGE101	Introduction to Mineralogy and Crystallography
USGE202	Introduction to Physical Geology, Principles of Stratigraphy and Palaeo	USGE102	Introduction to Earth Science, Cartography and Structural Geology
USGEP2	Geology Practical.	USGEP1	Geology Practical.
USGR201	Paper I Introduction to Geography	USGR101	Paper I Introduction to Geography
USGR202	Paper II Fundamentals of Human Geography	USGR102	Paper II Fundamentals of Human Geography
USGRP2	Geography Practical.	USGRP1	Geography Practical.
USIDCH02	Chemistry Paper II	USIDCH01	Chemistry Paper I
USIDCHP02	Practical based on USIDCH02	USIDCHP01	Practical based on USIDCH01
USIDFC02	Foundation Course (ID) - II	USIDFC01	Foundation Course (ID) - I
USIDMB201	Microbial Physiology	USIDMB101	General Microbiology
USIDMBP2	Practical based on USIDMB201	USIDMBP1	Practicals based on USIDMB101
USIDSPD 01	Soft Skills and Personality Development MODULE I		
USIDSPD 02	Softskill Paper II	USIDSPD101	Soft Skills and Personality Development - I
USLS201	Paper I Life Sciences at the Cellular Level	USLS101	Paper I Life Sciences at the Cellular Level
USLS202	Paper II Life Sciences at the Organismic Level	USLS102	Paper II Life Sciences at the Organismic Level
USLSP2	Life Sciences Practical.	USLSP1	Life Sciences Practical.
USMB201	Basics of Microbiology	USMB101	Paper I Fundamentals of Microbiology
USMB202	Exploring Microbiology	USMB102	Paper II Basic Techniques in Microbiology
USMBP2	Microbiology Practical	USMBP1	Microbiology Practical.
USMT201	Paper I Calculus II	USMT101	Paper I Calculus I
USMT202	Paper II Algebra II	USMT102	Paper II Algebra I
USMTP02	Practicals based on USMT201,USMT202	USMTP01	Practicals based on USMT101,USMT102
USPH201	Mathematical Physics	USPH101	Classical Physics
USPH202	Electricity and Electronics	USPH102	Modern Physics
USPHP2	Physics Practical II	USPHP1	Physics Practical I
USPS201	Paper I Fields of Psychology	USPS101	Paper I Fundamentals of Psychology
USPS202	Paper II Psychological Health	USPS102	Paper II Fundamental Psychological Processes
USST201	Paper I Descriptive Statistics II	USST101	Paper I. Descriptive Statistics I
USST202	Paper II Statistical Methods II	USST102	Paper II Statistical Methods I
USSTP2	Statistics Practical.	USSTP1	Statistics Practical.
USZO201	I Population Ecology, II Ecosystem, III National park and sanctuaries	USZO101	I Wonders of animal world, II Biodiversity and its conservation, III Footsteps to follow
USZO202	II Nutrition and Health, III Public Health and Hygiene, III Common Human	USZO102	I Laboratory safety and units of measurement, II Animal Biotechnology, III Instrumentation
USZOP2	Zoology Practical based on both the courses 201,202	USZOP1	Zoology Practical based on both courses 101,102

S.Y.B.Sc. SUBJECTS SEM II

S.Y.B.Sc. SUBJECTS SEM I

Paper Code	Paper Name	Paper Code	Paper Name
USAS401	Actuarial Science Paper I	USAS301	Actuarial Science Paper I
USAS402	Actuarial Science Paper II	USAS302	Actuarial Science Paper II
USAS403	Actuarial Science Paper III	USAS303	Actuarial Science Paper III
USASP4	Practical based on USAS401, USAS402 and USAS403	USASP3	Practical based on USAS301, USAS302 and USAS303
USBCH401	Biorganic Chemistry and Biophysical Methods	USBCH301	Biorganic Chemistry and Biophysical Methods
USBCH402	Fundamentals of Genetics and Physiology	USBCH302	Fundamentals of Genetics and Physiology
USBCH403	Applied Biochemistry II	USBCH303	Applied Biochemistry I
USBCHP04	Practical based on paper 401, 402, 403.	USBCHP03	Practical based on Paper 301, 302, 303.
USBO401	Plant Diversity	USBO301	Plant Diversity
USBO402	From and Function II	USBO302	From and Function II
USBO403	Current Trends in Plant Sciences I	USBO303	Current Trends in Plant Sciences I
USBP4	Practicals based on USBO401, USBO402 and USBO403	USBP3	Practicals based on USBO301, USBO302 and USBO303
USBT401	Biochemistry	USBT301	Biophysics
USBT402	Applied Chemistry- II	USBT302	Applied Chemistry- I
USBT403	Medical Microbiology	USBT303	Immunology
USBT404	Bioinformatics and Bioinformatics	USBT304	Cell Biology and Cytogenetics
USBT405	Molecular Biology	USBT305	Molecular Biology
USBT406	Molecular Diagnostics	USBT306	Bioprocess Technology
USBT407	Entrepreneurship Development	USBT307	Research Methodology
USBTP 401	Practicals of USBT401 and USBT402	USBTP 301	Practicals of USBT301 and USBT302
USBTP 402	Practicals of USBT403 and USBT404	USBTP 302	Practicals of USBT303 and USBT304
USBTP 403	Practicals of USBT405 and USBT406	USBTP 303	Practicals of USBT305 and USBT306
USCH401	Chemistry Paper I	USCH301	Chemistry Paper I
USCH402	Chemistry Paper II	USCH302	Chemistry Paper II
USCH403	Chemistry Paper III	USCH303	Chemistry Paper III
USCHP4	Practicals based on USCH401, USCH402 and USCH403	USCHP3	Practicals based on USCH301, USCH302 and USCH303
USCS401	Computer Science Paper I	USCS301	Computer Science Paper I
USCS402	Computer Science Paper II	USCS302	Computer Science Paper II
USCS403	Computer Science Paper III	USCS303	Computer Science Paper III
USCSP4	Practical Based on USCS401, USCS402 and USCS403	USCSP3	Practical Based on USCS301, USCS302 and USCS303
USEL401	Electronics Paper I	USEL301	Electronics Paper I
USEL402	Electronics Paper II	USEL302	Electronics Paper II
USEL403	Electronics Paper III	USEL303	Electronics Paper III
USELP4	Practical Based on USEL401, USEL402 and USEL403	USELP3	Practical Based on USEL301, USEL302 and USEL303
USFC401	Foundation Course - IV	USFC301	Foundation Course - III
USFC402	Foundation Course in NSS - IV	USFC302	Foundation Course in NSS - III
USFC403	Foundation Course in NCC - IV	USFC303	Foundation Course in NCC - III
USGE401	Economic Geology	USGE301	Stratigraphy, General and Invertebrate Paleontology
USGE402	Optical mineralogy and Systematic Mineralogy	USGE302	Crystallography
USGE403	Field Geology and Hydrogeology	USGE303	Geomorphology and Cartography
USGEP4	Practical of USGE401, USGE402 and USGE403	USGEP3	Practical based on USGE301, USGE302 and USGE303
USGR401	Geography Paper I	USGR301	Geography Paper I
USGR402	Geography Paper II	USGR302	Geography Paper II
USGR403	Geography Paper III	USGR303	Geography Paper III
USGRP4	Practical Based on USGR401, USGR402 and USGR403	USGRP3	Practical Based on USGR301, USGR302 and USGR303
USIDBOM02	Business Organization and Principles of Management-II	USIDBOM01	Business Organization and Principles of Management-I
USIDOM02	Office Organization and Management-II	USIDOM01	Office Organization and Management-I
USISP02	Secretarial Practice-II	USISP01	Secretarial Practice-I
USLSC401	Comparative Physiology	USLSC301	Comparative Physiology
USLSC402	Life processes at the tissue, organ and organism levels A Biochemical Approach	USLSC302	Life processes at the tissue, organ and organism levels A Biochemical Approach
USLSC403	Population approach: population and communities as regulatory unit	USLSC303	Population approach: population and communities as regulatory unit
USLSCP4	Practicals based on USLSC401, USLSC402 and USLSC403	USLSCP3	Practicals based on USLSC301, USLSC302 and USLSC303
USMB401	Metabolism & Basic Analytical Techniques	USMB301	Biomolecules and Microbial taxonomy
USMB402	Applied Microbiology	USMB302	Environmental Microbiology
USMB403A	Fermented Foods, Food Sanitation and Microbial Ecology	USMB303A	Introduction to Clinical Microbiology
USMB403B	Advances & Applications of Microbiology and Soft Skills	USMB303B	Basic and Advanced Microbiology
USMBP4	Practical based on USMB401, USMB402 and USMB403	USMBP3	Practicals based on USMB301, USMB302 and USMB303
USMT401	Calculus - IV	USMT301	Calculus - III
USMT402	ALGEBRA IV	USMT302	Algebra - III
USMT403	Introduction to Computing and Problem Solving - II	USMT303	Introduction to Computing and Problem Solving - I
USMT403	ORDINARY DIFFERENTIAL EQUATIONS	USMT303	DISCRETE MATHEMATICS
USMTP04	Practicals based on USMT401, USMT402 and USMT403	USMTP03	Practicals based on USMT301, USMT302 and USMT303
USPH401	Optics and Digital Electronics	USPH301	Mechanics and thermodynamics
USPH402	Quantum Mechanics	USPH302	Vector calculus, Analog Electronics
USPH403	Applied Physics II	USPH303	Applied Physics I

USPH4	Practical of USPH401, USPH402 and USPH403	USPH3	Practical of USPH30, USPH32 and USPH303
USPS401	Psychology Paper I	USPS301	Psychology Paper I
USPS402	Psychology Paper II	USPS302	Psychology Paper II
USPS403	Psychology Paper III	USPS303	Psychology Paper III
USPS4	Practical based on USPS401, USPS402 and USPS403	USPS3	Practical based on USPS301, USPS302 and USPS303
USST401	Probability and Sampling Distributions	USST301	Probability Distributions
USST402	Analysis of Variance & Design of Experiments	USST302	Theory of Sampling
USST403	Operations Research II	USST303	Operations Research I
USSTP4	Practicals based on USST401, USST402 and USST403	USSTP3	Practical based on USST301, USST302 and USST303
USZO401	I Origin & evolution of life, II Population genetics & evolution, III Science	USZO301	I Fundamentals of Genetics, II Chromosomes and Heredity, III Nucle
USZO402	I Cell Biology, II Endo membrane System and III Biomolecules	USZO302	Study of Nutrition & Excretion, II Respiration & circulation, III Control & coordination, Locomotion and reproduction
USZOE403A	I Comparative Embryology, II Aspects of Human Reproduction, III Pollu	USZO303A	I Ethology, II Parasitology, III Economic Zoology
USZOE403B	I Dairy Industry, II Sericulture, III Aquaculture	USZO303B	I Maintenance of Aquarium, II Agricultural, household pests and their control, III Amazing animals
USZOP4	Practical of USZO401, USZO402 And USZO403 A and B	USZOP3	Practical based on USZO301, USZO302 and USZO303 A and B